

AANTASTING DOOR INSECTEN IS SOMS LASTIG TE HERKENNEN

Bij aantasting door insecten is het niet altijd mogelijk om het insect terug te vinden die de schade veroorzaakt. Dit komt doordat de aantasting enkele dagen tot weken na het ontstaan zichtbaar wordt. Dat maakt de juiste diagnose lastig. In dit artikel zetten we de belangrijkste schadebeelden, veroorzaakt door insecten voor u op een rij.

Voor bodeminsecten, die ondergronds aantasting veroorzaken, is het belangrijk planten voorzichtig met een schopje uit de grond te halen, om de symptomen te kunnen beoordelen. Door de aanhangende grond op te lossen in water zijn insecten zichtbaar te maken. Kleine insecten drijven op het water, de grotere insecten zijn terug te vinden door de grond over een zeef te spoelen. Het gebruik van een loep kan helpen bij het bekijken van de insecten en de symptomen. In de meeste gevallen wordt aantasting door insecten afdoende beheerst met het gebruik speciaal pillenzaad. Daarbij is het monitoren van insecten een belangrijk onderdeel van een geïntegreerde bietenteelt (IPM).

Schadebeeld: vretelij aan bladeren en stengels van bieten, waarbij planten kunnen wegvallen tot aan het twebladstadium.

Veroorzaker: emelt

Bevorderende omstandigheden: klei- en lössgronden met gras als voorvrucht of groenbemester voorafgaand aan de bietenteelt.

Beheersing: speciaal pillenzaad en Vydate 10G zijn beschikbaar, maar hebben beiden slechts een beperkte werking.

Schadebeeld: vele kleine zwarte vraatplekjes op de wortel en het hypocotyl, waardoor planten in het kiembladstadium wegvallen of zelfs niet bovenkomen.

Veroorzaker: ondergrondse springstaart

Bevorderende omstandigheden: vochtige zware kleigronden en kleigronden met een hoog organisch stof gehalte.

Beheersing: speciaal pillenzaad is in de meeste gevallen voldoende om schade van betekenis te voorkomen.

Schadebeeld: langgerekte vraatplekjes op de wortels en de stengel van kiemplanten en planten in het twebladstadium.

Veroorzaker: wortelduizendpoot

Bevorderende omstandigheden: kleigronden met een goede en losse structuur.

Beheersing: speciaal pillenzaad is in de meeste gevallen voldoende om schade van betekenis te voorkomen.

Schadebeeld: kleine, ronde vraatplekjes op de wortels en de stengel van kiemplanten en planten in het twebladstadium.

Veroorzaker: bietenkever

Bevorderende omstandigheden: (zware) kleigronden, met name op percelen biet-op-biet of biet-naast-biet.

Beheersing: speciaal pillenzaad is in de meeste gevallen voldoende om schade van betekenis te voorkomen.

Schadebeeld: mineergangen in de bladeren, die later bruin verkleuren. Ze zijn vooral te zien in de maand mei, begin juli en eind augustus.

Veroorzaker: bietenvlieg

Bevorderende omstandigheden:

percelen in de nabijheid van de kust of het IJsselmeer.

Beheersing: aantasting door de eerste generatie wordt beperkt door speciaal pillenzaad dit voorkomt schade van betekenis.

Schadebeeld: ondergrondse vreterij met grote vraatplekken op de wortels en ondergrondse stengel, waarbij planten kunnen wegvallen tot aan het vierbladstadium.

Veroorzaker: ritnaald

Bevorderende omstandigheden:

schade is het grootst als de bieten twee jaar na het scheuren van grasland of een waardplant worden geteeld.

Beheersing: speciaal pillenzaad is in de meeste gevallen voldoende om schade van betekenis te voorkomen.

Schadebeeld: gekroesde en omgekrulde bladeren, waarop aan de onderzijde grote kolonies zwarte bonenluizen zichtbaar zijn.

Veroorzaker: zwarte bonenluis

Bevorderende omstandigheden:

milde winters

Beheersing: tot tien weken na zaai werkt speciaal pillenzaad. Indien dit niet is gebruikt of na deze tien weken kan een bespuiting worden uitgevoerd met Calypso, Pirimor of UPL Pirimicarb zodra de schadedrempel wordt overgeschreden.

Schadebeeld: vergeling van de bladeren, waarbij de bladeren dik en bros zijn en makkelijk knappen.

Veroorzaker: vergelingsvirus, overgebracht door groene perzikbladluis.

Bevorderende omstandigheden:

percelen in het zuiden en midden van het land in de buurt van niet opgeruimde bietenstortplaatsen.

Beheersing: tot tien weken na zaai werkt speciaal pillenzaad tegen de bladluizen. Indien dit niet is gebruikt of na deze tien weken kan een bespuiting worden uitgevoerd tegen de groene perzikbladluis met Calypso, Pirimor of UPL Pirimicarb zodra de schadedrempel wordt overgeschreden.

Meer informatie

In de teelthandleiding en de Applicatie Ziekten en Plagen op www.irs.nl is meer informatie beschikbaar over deze en andere plagen.

Elma Raaijmakers en Levine de Zinger

ACHTERHAAL OORZAAK VAN PROBLEMEN IN UW BIETENTEELT

Heeft u problemen in uw bieten, zoals plantwegval, (pleksgewijs) achterblijvende groei, beschadigingen, verkleuring, misvormingen, bladvlekken of wortelrot? Achterhaal altijd de oorzaak van het probleem. Plantwegval in het voorjaar kan bijvoorbeeld veroorzaakt worden door insecten (zie artikel), maar ook door bodemschimmels, verkeerd gebruik van herbiciden, te hoge zoutconcentratie, stuifschade of aaltjes. De applicatie Ziekten en Plagen op www.irs.nl of de app Bietziekten op de smartphone is een hulpmiddel om de oorzaak vast te stellen. Komt u er niet uit? Neem dan contact op met uw teeltadviseur en bezoek samen het perceel. Kunt u samen de oorzaak niet vinden? Dan kan uw teeltadviseur contact opnemen met het IRS en een monster met een volledig ingevuld formulier, insturen naar IRS-Diagnostiek. Meer informatie hierover kunt u vinden in de teelthandleiding 'Diagnostiek' op de website van het IRS (www.irs.nl).

Elma Raaijmakers, Bram Hanse en Peter Wilting